Jurnalul Oficial
al Uniunii Europene

RO
Seria C

C/2024/6206

18.10.2024

COMUNICARE A COMISIEI

privind eliminarea treptată a stimulentelor financiare pentru cazanele autonome alimentate cu combustibili fosili, în temeiul Directivei reformate privind performanța energetică a clădirilor

(Text cu relevanță pentru SEE)

(C/2024/6206)

CUPRINS

Pagină

1. Introducere 2
2. Scopul comunicării 2
3. Rezumatul dispozițiilor juridice 2
4. Orientări privind punerea în aplicare a dispozițiilor juridice 2
   - 4.1. Definiții 2
   - 4.2. Interpretare 4
   - 4.3. Exemple de stimulente financiare care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 17 alineatul (15) 6
   - 4.4. Excepții 7
5. Orientări relevante viitoare 8

1. **INTRODUCERE**

Directiva reformată privind performanța energetică a clădirilor („DPEC reformată”) ([1]) stabilește modalitățile prin care Uniunea Europeană (UE) poate realiza un parc imobiliar complet decarbonizat până în 2050 cu ajutorul unor măsuri care vor veni în sprijinul guvernelor din UE în eforturile lor de a stimula la nivel structural performanța energetică a clădirilor, cu un accent deosebit pe renovarea clădirilor cu cele mai slabe performanțe.

DPEC reformată a intrat în vigoare la 28 mai 2024, termenul de transpunere fiind 29 mai 2026, cu excepția cazului în care se indică un termen specific de transpunere în anumite dispoziții. Este cazul articolului 17 alineatul (15) din DPEC reformată, care face obiectul prezentei comunicări. În conformitate cu articolul 35 alineatul (1), statele membre trebuie să asigure intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma articolului 17 alineatul (15) până la 1 ianuarie 2025 și trebuie să le notifice Comisiei. Aceste obligații pot include, de asemenea, explicarea eventualelor măsuri practice în materie de punere în aplicare adoptate în contextul transpunerii articolului 17 alineatul (15).

2. **SCOPUL COMUNICĂRII**

Prezenta comunicare oferă orientări cu privire la articolul 17 alineatul (15) din DPEC reformată. Orientările urmăresc să contribuie la o mai bună înțelegere a dispozițiilor și să faciliteze o aplicare mai uniformă și mai coerentă. Ele se adresează statelor membre și altor state care trebuie să fie informate cu privire la aceste dispoziții. Comunicarea oferă clarificări doar cu privire la dispozițiile Directivei (UE) 2024/1275. Totodată, ea reunește informații rezultate din schimburile cu autoritățile naționale și cu părțile interesate relevante, în urma adoptării DPEC reformate. Comisia va publica în timp util documente de orientare suplimentare cu privire la alte aspecte relevante pentru transpunerea și punerea în aplicare a DPEC reformate, inclusiv orientări privind definiția cazanelor pe bază de combustibili fosili.

Prezenta comunicare este concepută exclusiv ca document orientativ; numai textul actului UE în sine are valoare juridică. Prezentul document reflectă legislația existentă de la momentul redactării sale, iar orientările oferite pot face obiectul unor modificări ulterioare.

Interpretarea obligatorie a legislației UE este de competența exclusivă a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Opiniile exprimate în prezentele orientări nu aduc atingere poziției pe care Comisia ar putea să o adopte în fața Curții de Justiție. Nici Comisia Europeană, nici orice altă persoană care acționează în numele acesteia nu pot fi considerate răspunzătoare pentru modul în care pot fi utilizate informațiile prezentate în continuare.

3. **REZUMATUL DISPOZIȚIILOR JURIDICE**

DPEC reformată va ajuta UE să elimine treptat cazanele pe bază de combustibili fosili. În conformitate cu articolul 17 alineatul (15) din DPEC reformată, începând cu 1 ianuarie 2025 cel târziu, statele membre trebuie să nu mai ofere stimulente financiare pentru instalarea de cazane autonome alimentate cu combustibili fosili, în afară de cele deja aprobate în cadrul fondurilor UE.

4. **ORIENTĂRI PRIVIND PUNEREA ÎN APLICARE A DISPOZIȚIILOR JURIDICE**

Articolul 17 alineatul (15) prevede următoarele: *„Cel târziu de la 1 ianuarie 2025, statele membre nu oferă stimulente financiare pentru instalarea de cazane autonome pe bază de combustibili fosili, cu excepția celor selectate pentru investiții, înainte de 2025, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/241, cu articolul 7 alineatul (1) litera (h) punctul (i) a treia liniuță din Regulamentul (UE) 2021/1058 și cu articolul 73 din Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului* ([2])”.

4.1. **Definiții**

DPEC definește noțiunea de „cazan” la articolul 2 alineatul (48): „«**cazan**» înseamnă ansamblul format din corpul cazanului și arzător, destinat să transmită unor fluide căldura rezultată în urma procesului de ardere”.

([1]) Directiva (UE) 2024/1275 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanța energetică a clădirilor (reformare) (JO L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([2]) Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 (JO L 435, 6.12.2021, p. 1).

Termenul „**cazan autonom**” nu este definit în DPEC. Considerentul 14 clarifică faptul că se impune o distincție între cazanele autonome și sistemele de încălzire hibride în cadrul cărora energia din surse regenerabile are o pondere considerabilă, cum ar fi cazanele utilizate în combinație cu energia termică solară sau cu o pompă de căldură. Prin urmare, în sensul articolului 17 alineatul (15), un cazan autonom este un cazan care nu este combinat cu un alt generator de căldură ce utilizează energie din surse regenerabile și care asigură o pondere considerabilă din producția totală de energie a sistemului combinat.

Un **sistem de încălzire hibrid** înseamnă un produs hibrid care combină cel puțin două tipuri diferite de generator de căldură. Printre exemplele de sisteme de încălzire hibride care combină două sau mai multe tehnologii de furnizare a căldurii și apei calde într-o clădire se numără orice combinație de pompe de căldură cu cazane, energie solară hibridă (combinație de cazan și panouri termice solare) și combinații ale acestor sisteme. Un sistem de încălzire hibrid poate fi fabricat ca atare sau hibridizarea poate avea loc în momentul instalării sau poate fi adăugată ulterior ca hibridizare la fața locului. Co-combustia, de exemplu co-combustia directă a biomasei și a cărbunelui într-un cazan cu combustibil solid, nu este considerată un sistem de încălzire hibrid.

În sensul prezentelor orientări, **instalarea** se referă la achiziționarea, asamblarea și punerea în funcțiune a unui cazan autonom.

Termenul de **combustibili fosili** nu este definit în DPEC, dar sensul său este cel din Regulamentul (UE) 2018/1999 ([3]), care îl definește la articolul 2 alineatul (62) ca „surse de energie neregenerabile pe bază de carbon, cum ar fi combustibili solizi, gaze naturale și petrol”.

Articolul 2 alineatul (14) din DPEC reformată, aliniat la articolul 2 alineatul (1) din Directiva modificată privind energia din surse regenerabile [Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413] ([4]), definește „energia din surse regenerabile” sau „**energia regenerabilă**” ca fiind energia din surse regenerabile nefosile, respectiv energie eoliană, solară (solară termică și solară fotovoltaică) și geotermală, energia ambientală, energia mareelor, a valurilor și alte tipuri de energie a oceanelor, energie hidroelectrică, biomasă, gaz de depozit, gaz provenit din instalațiile de epurare a apelor uzate și biogaz”.

Combustibilii din surse regenerabile, astfel cum sunt definiți la articolul 2 alineatul (22a) din Directiva modificată privind energia din surse regenerabile, și anume „biocombustibili, biolichide, combustibili din biomasă și combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică”, nu sunt considerați combustibili fosili. Definiția combustibililor din surse regenerabile include atât combustibilii produși în afara rețelei, cât și combustibilii care provin din rețea.

„**Stimulentele financiare**” nu sunt definite în DPEC. Acestea sunt înțelese în sens larg ca fiind un sprijin economic acordat de un organism public ([5]) și/sau prin intermediul resurselor publice ([6]). Astfel de stimulente oferite la nivel național, regional și/sau local pot constitui un instrument puternic pentru accelerarea decarbonizării încălzirii clădirilor și pot lua diferite forme, printre care subvenții directe pentru cumpărători, instalatori și părți terțe, și nu numai, la care se adaugă lista neexhaustivă de instrumente financiare și de finanțare de la articolul 17 alineatul (7) din DPEC, în special stimulentele fiscale (de exemplu, rate reduse de impozitare) ([7]). Stimulentele financiare pot fi adresate, de exemplu, utilizatorilor finali, instalatorilor, producătorilor și părților terțe sau operatorilor economici implicați direct sau indirect în instalarea cazanelor. Dacă beneficiarul stimulentului financiar este o întreprindere, se aplică normele privind ajutoarele de stat ([8]). Astfel de stimulente financiare pot fi înțelese ca un tip de subvenție pentru combustibilii fosili, așadar eliminarea lor treptată ar contribui la eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibilii fosili.

([3]) Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1).

([4]) Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (JO L 328, 21.12.2018, p. 82) și Directiva (UE) 2023/2413 a Parlamentului European și a Consiliului din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului (JO L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([5]) Conform definiției de la articolul 2 punctul (12) din Directiva (UE) 2023/1791 privind eficiența energetică.

([6]) Finanțarea prin intermediul sistemelor de certificate albe intră în sfera noțiunii de „stimulente financiare” în măsura în care poate fi considerată publică sau controlată public.

([7]) Articolul 17 alineatul (7) se referă la „crearea și utilizarea efectivă a unor instrumente financiare și de finanțare favorabile, cum ar fi împrumuturi pentru eficiență energetică și credite ipotecare pentru renovarea clădirilor, contracte de performanță energetică, scheme financiare bazate pe principiul «plătești pe măsură ce economisești», stimulente fiscale, de exemplu cote de impozitare reduse pentru lucrările și materialele de renovare, scheme de finanțare pe bază de impozitare, scheme de finanțare pe bază de facturi, fonduri de garantare, fonduri care vizează renovări în profunzime, fonduri care vizează renovări cu un prag minim semnificativ de economii de energie specifice și standarde pentru portofoliile de credite ipotecare”.

([8]) A se vedea articolul 38a din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO L 187, 26.6.2014, p. 1) și secțiunea 4.2 din Comunicarea Comisiei – Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie (JO C 80, 18.2.2022, p. 1).

Noțiunea de „stimulente financiare” nu se extinde, de exemplu, la procedurile de achiziții publice și la contractele de achiziții publice în sensul Directivei 2014/24/UE ([9]) pentru instalațiile din cadrul organismelor publice care depind integral sau parțial de bugetul public, în măsura în care astfel de contracte reflectă condițiile pieței și nu includ (sau nu sunt combinate cu) nicio formă de subvenție. Achizițiile publice în și pentru clădiri trebuie să respecte prevederile articolului 7 din Directiva (UE) 2023/1791 ([10]).

4.2. **Interpretare**

Articolul 17 alineatul (15) se aplică **instalării de cazane autonome alimentate cu combustibili fosili**. Aceasta înseamnă achiziționarea, asamblarea și punerea în funcțiune a unui cazan care (1) arde combustibili fosili, adică surse de energie neregenerabile pe bază de carbon, cum ar fi combustibilii solizi, gazele naturale și petrolul; și (2) este un cazan autonom, adică nu este combinat cu un alt generator de căldură ce utilizează energie din surse regenerabile și care asigură o pondere considerabilă din producția totală de energie a sistemului combinat. Faptul că instalarea unui cazan autonom alimentat cu combustibili fosili face parte sau nu din renovarea aprofundată sau integrată, de exemplu, este irelevant în acest context.

Faptul că un cazan pe gaz este considerat a fi „alimentat cu combustibili fosili” depinde de mixul de combustibili din **rețeaua de gaze la momentul instalării cazanului**. Ca regulă generală, dacă rețeaua locală de gaze transportă în principal gaze naturale, instalarea cazanelor pe gaz nu ar trebui să beneficieze de stimulente financiare. Dacă rețeaua locală de gaze transportă în principal combustibili din surse regenerabile, instalarea unui cazan pe gaz poate primi stimulente financiare în temeiul articolului 17 alineatul (15). Este răspunderea autorităților competente din statele membre să se asigure că există un instrument care să poată verifica acest lucru la momentul instalării.

Pentru ca aceste **cazane din afara rețelei** să nu fie considerate „alimentate cu combustibili fosili”, autoritățile competente din statele membre trebuie să solicite într-o manieră susținută și credibilă ca unitatea să funcționeze în realitate pe bază de combustibili din surse regenerabile **la momentul instalării și, de asemenea, pe durata sa de viață** și să verifice că acest lucru se realizează, având în vedere că beneficiarul continuă să controleze combustibilul utilizat într-un cazan din afara rețelei pe întreaga durată de viață a acestuia.

O astfel de monitorizare poate face parte din inspecțiile periodice la fața locului ale sistemelor de încălzire sau din alte tipuri de inspecții care vizează sistemele de încălzire, efectuate în statele membre. De asemenea, ar trebui să țină seama de baza de date a UE pentru urmărirea combustibililor lichizi și gazoși din surse regenerabile și a combustibililor pe bază de carbon reciclat ([11]).

Pe baza logicii implicite a articolului 17 alineatul (15) conform căreia **utilizarea combustibililor fosili pentru cazane nu ar trebui încurajată**, stimulentele financiare ar trebui acordate numai pentru sistemele de încălzire hibride cu o pondere considerabilă a energiei din surse regenerabile și numai **proporțional** cu măsura în care energiile regenerabile respective sunt utilizate în sistemul de încălzire hibrid. Prin urmare, instalarea unui sistem de încălzire bazat în proporție de 100 % pe energie din surse regenerabile ar trebui stimulată mai puternic decât instalarea unui sistem hibrid de încălzire.

Atunci când definesc „**sistemele de încălzire hibride cu o pondere considerabilă a energiei din surse regenerabile**”, statele membre trebuie să se convingă că partea sistemului hibrid care utilizează energie din surse regenerabile, cum ar fi energia termică solară sau o pompă de căldură, asigură o parte considerabilă a producției de energie (cu alte cuvinte, nevoile clădirii în materie de încălzire). Această evaluare trebuie efectuată de autoritatea competentă și va depinde de situație. Poate fi vorba de o hibridizare la fața locului adăugată ulterior, situație în care finanțarea este necesară numai pentru elementele legate de generatorul suplimentar de căldură din surse regenerabile și/sau pentru comenzile specifice utilizate pentru a gestiona interacțiunile tehnologiilor componente. Un alt caz este cel al sistemelor de încălzire hibride concepute ca atare din fabrică și comercializate ca produs hibrid, situație în care stimulentul financiar poate acoperi întregul produs, dar ar trebui să fie proporțional cu ponderea energiei din surse regenerabile utilizate în sistemul de încălzire hibrid.

([9]) Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 65).

([10]) () Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare) (JO L 231, 20.9.2023, p. 1).

([11]) Articolul 31a din Directiva privind energia din surse regenerabile prevede că, până la 21 noiembrie 2024, Comisia trebuie să asigure crearea unei baze de date a UE care să permită urmărirea combustibililor lichizi și gazoși din surse regenerabile și a combustibililor pe bază de carbon reciclat. Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei stabilește o metodologie a Uniunii care prevede norme detaliate pentru producția de combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică.

Este de competența statelor membre să precizeze ce pondere a energiei din surse regenerabile în cadrul sistemelor de încălzire hibride este „considerabilă”, asigurându-se, în același timp, că punerea în aplicare oferă un efect util acestei noțiuni și este în spiritul considerentului 14. Întrucât obiectivul final este de a elimina treptat utilizarea combustibililor fosili pentru cazane, sistemele de încălzire hibride ar trebui stimulate ca soluție de tranziție, numai dacă există perspectiva realistă ca utilizarea combustibililor fosili în sistem să fie tranzitorie, evitându-se dependența de combustibilii fosili. În acest scop, statele membre ar trebui să instituie un sistem de monitorizare și conformitate adecvat scopului în contextul național specific. Statele membre trebuie să se asigure că orice măsură națională care oferă stimulente financiare pentru astfel de sisteme hibride contribuie în mod eficace la atingerea obiectivelor în materie de climă și energie, astfel cum sunt definite în alte acte legislative ale UE ([12]), ținând seama, de asemenea, de modul în care planurile lor naționale privind energia și clima vor îndeplini obiectivele respective.

În acest context, este important de subliniat faptul că, deși articolul 17 alineatul (15) nu exclude stimulentele financiare pentru instalarea de cazane autonome alimentate cu combustibili din surse regenerabile, astfel de stimulente financiare ar putea fi excluse în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul privind etichetarea energetică ([13]). Această dispoziție obligă statele membre să vizeze prin stimulentele pe care le oferă „**cele mai des utilizate două clase de eficiență energetică**” sau alte clase mai înalte prevăzute în orice act delegat al UE privind etichetarea energetică a produsului în cauză. Aceasta înseamnă că, în cazul instalațiilor de încălzire a incintelor cu capacități de până la 70 kW cărora li se aplică eticheta energetică, statele membre pot oferi stimulente numai instalațiilor de încălzire a incintelor din cele mai înalte două clase de energie cel mai des utilizate ([14]). Pe baza datelor disponibile în prezent, cazanele autonome nu se încadrează în cele mai des utilizate două clase de eficiență energetică ([15]) și, prin urmare, nu pot beneficia de stimulente, indiferent dacă ard combustibili fosili sau combustibili din surse regenerabile. Cazanele hibride și pompele de căldură pot beneficia de stimulente, deoarece sunt mai eficiente și, prin urmare, se încadrează în cele mai des utilizate două clase de eficiență energetică aferente etichetei lor ([16]). Dispoziția menționată mai sus nu se aplică cazanelor special proiectate pentru a utiliza combustibili gazoși sau lichizi produși în principal din biomasă ([17]), deoarece acestea nu fac obiectul normelor UE privind etichetarea energetică.

Cazanele pe combustibil solid pe bază de biomasă dispun de propriile reglementări privind etichetarea energetică și de o scară adaptată: deoarece se încadrează în cele mai des utilizate două clase de eficiență energetică, pot fi eligibile pentru stimulente ([18]) ([19]).

Modul în care a fost pus în aplicare articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul privind etichetarea energetică va face parte dintr-un viitor raport de evaluare al Comisiei, care urmează să fie prezentat până în august 2025, pentru a informa Parlamentul European și Consiliul cu privire la eficacitatea Regulamentului (UE) 2017/1369 și a actelor adoptate în temeiul acestuia în a-i ajuta pe consumatori să aleagă produse mai eficiente.

([12]) Inclusiv Regulamentul (UE) 2021/1119 - Legea europeană a climei , Regulamentul (UE) 2018/842 - Regulamentul privind partajarea eforturilor, Directiva (UE) 2023/2413 - Directiva privind energia din surse regenerabile și Directiva (UE) 2023/1791 privind eficiența energetică.

([13]) Regulamentul (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2017 de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică și de abrogare a Directivei 2010/30/UE (JO L 198, 28.7.2017, p. 1).

([14]) Regulamentul delegat (UE) nr. 811/2013 al Comisiei din 18 februarie 2013 de completare a Directivei 2010/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește etichetarea energetică a instalațiilor pentru încălzirea incintelor, a instalațiilor de încălzire cu funcție dublă, a pachetelor de instalație pentru încălzirea incintelor, regulator de temperatură și dispozitiv solar și a pachetelor de instalație de încălzire cu funcție dublă, regulator de temperatură și dispozitiv solar (JO L 239, 6.9.2013, p. 1).

([15]) A se vedea Registrul european al produselor pentru etichetarea energetică (EPREL) Pentru o listă a instalațiilor pentru încălzirea incintelor și a numărului de modele în funcție de clasă și frecvență, vizitați site-ul public EPREL (europa.eu) și faceți clic pe distribuția modelelor în funcție de clasa de performanță.

([16]) Cazanele hibride intră în categoria pompelor de căldură/pachetelor prevăzute în Regulamentul delegat (UE) nr. 811/2013 al Comisiei și, ca atare, sunt eligibile pentru stimulente.

([17]) Directiva privind energia din surse regenerabile definește „biomasa” ca fiind fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor de origine biologică din agricultură, inclusiv substanțe vegetale și animale, din silvicultură și din industriile conexe, inclusiv pescuitul și acvacultura, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor, inclusiv deșeuri industriale și municipale de origine biologică. Precizarea „special proiectate” este relevantă pentru cazanele care sunt concepute pentru a funcționa, de exemplu, cu biogaz brut cu un grad ridicat de impurități.

([18]) Cazanele pe biomasă cu capacități de până la 70 kW intră sub incidența Regulamentului (UE) 2015/1187 din 27 aprilie 2015 privind etichetarea energetică a cazanelor cu combustibil solid și a pachetelor de cazan cu combustibil solid, instalații de încălzire suplimentare, regulatoare de temperatură și dispozitive solare.

([19]) În cazul în care combustibilii din biomasă sunt utilizați în instalații care produc energie electrică, încălzire și răcire cu o putere termică instalată totală de cel puțin 7,5 MW pentru combustibilii din biomasă solizi și de cel puțin 2 MW pentru biocombustibilii gazoși, trebuie îndeplinite criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute la articolul 29 din Directiva privind energia din surse regenerabile. În astfel de cazuri, este necesară verificarea respectării acestor criterii, în conformitate cu normele prevăzute la articolul 30 din directiva respectivă.

În cazul în care sunt prevăzute stimulente financiare pentru cazanele special proiectate pentru a utiliza combustibili gazoși sau lichizi produși în principal din biomasă și pentru cazane pe biomasă (pe bază de combustibil solid), autoritățile relevante ar trebui să evalueze posibilul impact al promovării acestor cazane asupra realizării obiectivelor altor acte legislative ale UE, cum ar fi cel referitor la poluarea aerului ([20]), sau ale legislației referitoare la emisiile de gaze cu efect de seră generate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură ([21]).

4.3. **Exemple de stimulente financiare care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 17 alineatul (15)**

Prezenta secțiune oferă exemple de cazuri care nu intră sub incidența articolului 17 alineatul (15), deoarece nu se califică drept stimulente financiare pentru instalarea de cazane autonome alimentate cu combustibili fosili. Statele membre pot oferi stimulente financiare pentru astfel de investiții, cu condiția ca stimulentele să fie gândite în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat ([22]) atunci când beneficiarul stimulentului este o întreprindere.

— Sisteme de încălzire hibride cu o pondere considerabilă a surselor regenerabile de energie

Conform considerentului 14, este în continuare posibil să se acorde stimulente financiare pentru instalarea de sisteme de încălzire hibride în cadrul cărora energia din surse regenerabile să aibă o pondere considerabilă (cum ar fi cazanele utilizate în combinație cu energia termică solară sau cu o pompă de căldură). Orice astfel de stimulente financiare ar trebui să fie proporționale cu măsura în care energia din surse regenerabile este utilizată în sistemul de încălzire hibrid.

— Orice costuri suplimentare legate de tranziția la utilizarea gazelor din surse regenerabile pentru funcționarea cazanelor

Aceste costuri pot fi legate de modernizarea sistemului de distribuție din interiorul locuinței, de punctul de racordare, de hibridizarea la fața locului sau de investiții suplimentare în adaptarea tehnică care asigură utilizarea energiei din surse regenerabile în cazan. Aceste costuri pot fi legate, de exemplu, de investiții suplimentare în componentele sistemului de încălzire care permit utilizarea în proporție de 100 % a energiei din surse regenerabile.

— Stimulente care nu au legătură cu instalarea

Stimulentele legate de alte activități decât instalarea – de exemplu, întreținerea, repararea sau dezafectarea cazanelor pe bază de combustibili fosili, de exemplu prin intermediul primelor de casare – nu fac obiectul dispoziției privind eliminarea treptată a finanțării.

Astfel de stimulente pot fi relevante pentru prevenirea înlocuirilor de urgență în urma unei defecțiuni și pentru repararea sau înlocuirea unui anumit element. Acestea pot include, de exemplu, închirierea temporară a cazanelor pentru consumatorii de energie din zone unde sunt prezente sau prevăzute sisteme de încălzire și răcire centralizată.

Un alt exemplu care nu intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții este reprezentat de stimulentele financiare pentru instalarea unor sisteme de automatizare și control ale clădirilor în cadrul dispozitivelor de încălzire alimentate de cazane autonome pe bază de combustibili fosili.

— Măsuri care vizează accesibilitatea energiei

([20]) Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (JO L 344, 17.12.2016, p. 1); Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa (JO L 152, 11.6.2008, p. 1).

([21]) Regulamentul (UE) 2023/839 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/841 în ceea ce privește domeniul de aplicare, simplificarea normelor de raportare și conformitate și stabilirea obiectivelor statelor membre pentru 2030 și a Regulamentului (UE) 2018/1999 în ceea ce privește îmbunătățirea monitorizării, a raportării, a urmăririi progreselor și a revizuirii (JO L 107, 21.4.2023, p. 1).

([22]) A se vedea nota de subsol 8. În mod concret, statele membre care prevăd acordarea unor astfel de stimulente ca parte a unui plan de renovare vizând îmbunătățirea performanței energetice sau de mediu a unei clădiri în temeiul secțiunii 4.2 din Orientările privind ajutoarele pentru climă, energie și mediu trebuie să înștiințeze Comisia și să aștepte evaluarea acesteia înainte de a-și institui schemele de sprijin.

Astfel de măsuri pot include sprijinirea prețurilor de consum, tarife sociale sau sprijin pentru venit destinat încălzirii cu combustibili fosili. Gospodăriile vulnerabile sunt cele care suferă cel mai mult de pe urma creșterii prețurilor combustibililor fosili. Sprijinul public nu ar trebui să blocheze aceste gospodării într-o situație de dependență față de utilizarea combustibililor fosili în viitor. Acesta este motivul pentru care măsurile menționate mai sus ar trebui să rămână bine orientate, temporare și complementare măsurilor structurale care combat totodată cauzele profunde ale sărăciei energetice, în conformitate cu Recomandarea Comisiei privind sărăcia energetică ([23]). Orice măsură finanțată din Fondul social pentru climă trebuie să respecte normele legate de sprijinul direct pentru venit în temeiul Regulamentului privind Fondul social pentru climă ([24]).

În loc să utilizeze stimulente financiare pentru a încuraja înlocuirea cazanelor pe bază de combustibil fosil cu noi cazane pe bază de combustibili fosili, statele membre ar trebui să sprijine repararea cazanelor existente și/sau să ofere soluții temporare de încălzire (de exemplu, închirierea de cazane) cuplate cu niveluri mai ridicate de sprijin pentru gospodăriile vulnerabile pentru alte sisteme de încălzire decât cazanele autonome alimentate cu combustibili fosili (cum ar fi sistemele de încălzire bazate pe surse regenerabile de energie sau sistemele hibride cu o pondere considerabilă de energie din surse regenerabile).

— Stimulente care nu au legătură cu cazanele

Aparatele care nu se încadrează în definiția cazanelor – cum ar fi sobele sau microcogenerarea – nu intră în domeniul de aplicare al eliminării treptate a stimulentelor financiare pentru cazanele autonome alimentate cu combustibili fosili.

Cu toate acestea, în contextul mai larg și în spiritul dispoziției privind eliminarea treptată a stimulentelor financiare pentru cazanele autonome din cadrul prezentelor orientări, statele membre sunt mai degrabă încurajate să stimuleze trecerea la combustibili din surse regenerabile a tuturor sistemelor de încălzire și răcire bazate pe combustibili fosili.

În special, articolul 13 alineatul (6) al patrulea paragraf din DPEC reformată prevede că „statele membre pot furniza noi stimulente și fonduri pentru a încuraja trecerea de la sistemele de încălzire și răcire pe bază de combustibili fosili la sistemele de încălzire și răcire bazate pe combustibili nefosili”.

— Plata stimulentelor acordate și comunicate beneficiarilor individuali înainte de 1 ianuarie 2025

În cazul în care o decizie de a furniza un stimulent financiar a fost deja luată de un organism public și comunicată beneficiarului individual înainte de 1 ianuarie 2025, atunci au fost create așteptări legitime înainte de data respectivă, iar plata efectivă a unor astfel de stimulente financiare poate avea loc după acea dată.

4.4. **Excepții**

Articolul 17 alineatul (15) prevede o **excepție** de la interzicerea stimulentelor financiare pentru instalarea de cazane autonome pe bază de combustibili fosili după 1 ianuarie 2025 în cazul în care stimulentele pentru investiții îndeplinesc **simultan două condiții**:

(1) Sunt finanțate în cadrul:

— Mecanismului de redresare și reziliență ([25]).

— Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondului de coeziune, numai în cazul în care se aplică dispozițiile articolului (7) alineatul (1) litera (h) punctul (i) a treia liniuță din Regulamentul (UE) 2021/1058 ([26]). Această dispoziție permite investiții în cazane și sisteme de încălzire pe bază de gaze naturale în locuințe și clădiri care înlocuiesc instalațiile pe bază de cărbune, turbă, lignit sau șisturi bituminoase.

([23]) Recomandarea (UE) 2023/2407 a Comisiei din 20 octombrie 2023 privind sărăcia energetică (JO L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).
([24]) Regulamentul (UE) 2023/955 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de instituire a Fondului social pentru climă și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1060 (JO L 130, 16.5.2023, p. 1).
([25]) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).
([26]) Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (JO L 231, 30.6.2021, p. 60).

— Articolului 73 din Regulamentul (UE) 2021/2115 ([27]), care se referă la investițiile în dezvoltarea rurală.

și

(2) Au fost selectate pentru investiții înainte de 2025.

În acest context, în cazul în care stimulentele financiare pentru cazane fac parte din programele naționale sau regionale din cadrul fondurilor UE menționate anterior, care au fost **adoptate înainte de 1 ianuarie 2025**, acestea sunt considerate ca fiind „selectate pentru investiții" înainte de această dată.

De exemplu, în cazul FEDR și al Fondului de coeziune, această excepție se referă la investițiile în cazane pe bază de gaze naturale care fac parte dintr-un program național sau regional al politicii de coeziune pentru perioada 2021-27 adoptat înainte de 1 ianuarie 2025, eligibile pentru sprijin în cadrul FEDR și/sau al Fondului de coeziune, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului ([28]).

În cazul Mecanismului de redresare și reziliență, această excepție se referă la investițiile care fac parte dintr-un plan național de redresare și reziliență, adoptat printr-o decizie de punere în aplicare a Consiliului.

În cazul investițiilor în dezvoltarea rurală în cadrul planurilor strategice PAC, această excepție se referă la investițiile care fac parte din planurile strategice PAC naționale aprobate de Comisie.

Scopul excepției este de a permite finalizarea tuturor investițiilor convenite (în programe, planuri și modificările acestora) înainte de 1 ianuarie 2025, indiferent de momentul în care se desfășoară cererea de proiecte și toate etapele ulterioare.

5. **ORIENTĂRI RELEVANTE VIITOARE**

Comisia va elabora orientări cu privire la dispozițiile noi și modificate substanțial din DPEC reformată, având în vedere termenul de transpunere. Acestea includ orientări cu privire la instalațiile care se califică drept cazan pe bază de combustibili fosili în conformitate cu obligația prevăzută la articolul 13 alineatul (8) din DPEC reformată.

([27]) Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 (JO L 435, 6.12.2021, p. 1).

([28]) Pentru mai multe precizări, a se vedea QA00313.